

عیار نقد

■ یحیی یثربی
■ بوستان کتاب قم
۱۳۸۷

نشان دادن اهمیت فلسفه اسلامی و نقد و پالایش آن، هدف اصلی این نوشتار است؛ برای این کار، نویسنده پنج موضوع فلسفی را انتخاب کرده است: اصالت وجود، معاد جسمانی، وجود کلی، فطری بودن دین و علم حضوری. سیدیحیی یثربی در بررسی دو مقوله نخست، آرای صدرالمتألهین را نقد کرده است.

عرفان عملی

■ یحیی یثربی
■ بوستان کتاب قم
۱۳۹۲

اثر حاضر در دو بخش، موضوع فوق را کاویده است: بخش اول، کلیاتی درباره عرفان عملی و نقش و جایگاه انسان. بخش دوم، معرفی و شرح مقامات و منازل سلوک است که مولف با سلیقه و مهارت خود، تنظیم کرده است. نویسنده بر آن است که هدف عرفان عملی و سیر و سلوک همین است که انسان، کمال شایسته خود را به دست آورده، «انسان کامل» شود.

از یقین تا یقین

■ یحیی یثربی
■ بوستان کتاب قم
۱۳۸۳

نویسنده بر آن است که حرکت تکاملی انسان را می‌توان در پنج مرحله پی‌درپی، بررسی کرد: در یقین، از یقین به شک. در شک، از شک به یقین و در یقین. در این پنج مرحله، دو مرحله «یقین» وجود دارد: مرحله اول آن، ابتدایی و پایین است، اما مرحله آخرش، بسیار ارزشمند و در اوج است. پنج فصل اول این اثر به همین موضوعات اختصاص دارد.

همراه با گزیده‌ای از متون»، «عیار نقد: بررسی نقد پنج مسئله بنیادی در فلسفه اسلامی».

آن‌طور که از عناوین کتاب‌های دکتر یثربی به خوبی پیداست، بحث درباره این آثار و گفتن از آنها نیاز به فرصتی طولانی دارد. در هر کتاب او حرفی تازه و مسئله‌ای اساسی مطرح شده است چرا که وی معتقد است: «باید حرفی را گفت که اولاً تکرار مکررات نباشد و دیگر آنکه کلی‌گویی و فرار از مسئله اصلی در آن احساس نشود. امروزه معمولاً چون میزان مطالعه کم شده است بحث‌ها کلی و تکراری هستند.» و در ادامه می‌افزاید: «ما در علوم انسانی دچار آشفتگی بزرگی هستیم. چون در علوم تجربی، پزشکی و حتی جامعه‌شناسی الگوهایی از غرب داریم و تا حدودی با آنها هماهنگ شده‌ایم. مثلاً در فیزیک، پزشکی یا علوم دیگر تجربی آنها مشخص کرده‌اند که مسئله اصلی چیست. غربی‌ها به دنبال باز کردن بن‌بست‌ها و حل مسائل ویژه هستند و ما هم می‌دانیم تحقیقات خود را متوجه چه مسائلی کنیم. اما در علوم انسانی ما غرب را نمی‌پذیریم و آن را باطل می‌دانیم، از طرفی خودمان هم کاری نمی‌کنیم. بنابراین چون مسئله برای ما مشخص نشده و مسئله تحقیق را می‌سازد تحقیقات ما دچار آشفتگی بزرگی است.» وی درباره تحقیقات و رساله‌های دانشجویی می‌گوید: «حتی در سطح دکتر رساله‌هایی نوشته شده که بسیار غم‌انگیزند. در این رساله‌ها هر کس مسئله‌ای تراشیده و خودش به آن مسئله پاسخ گفته بدون آنکه بداند آیا چنین مسئله‌هایی برای جامعه و شرایط کنونی ما مفید و جدی هست یا نه؟ کارهای تحقیقاتی هم معمولاً تکراری هستند و سبب تلف شدن بودجه می‌شوند.» دکتر یحیی یثربی هشدار می‌دهد: «استادان دانشگاه‌ها را از فرهنگ غلطی که جامعه به آنها تحمیل کرده است نجات دهید. هر استادی کرسی و جایگاه ویژه‌ای دارد. وقتی استادی در جلسه‌ای حاضر می‌شود باید حرف تازه‌ای داشته باشد و نباید تنها به این فکر باشد که در چند مرکز دانشگاهی کار کند. استاد راهنما به وظیفه‌ای که راهنمایی دانشجوی طبق ساعت‌های تعیین شده است به خوبی عمل کند تا از وضعیت کنونی رهایی پیدا کنیم.»

دکتر سیدیحیی یثربی برای نقد اهمیت ویژه‌ای قائل است و تصمیم دارد یک دوره معرفت‌شناسی، منطق و فلسفه‌های مضاف اسلامی را نقد کند و علاوه بر ادامه دادن کار نقد و بازسازی فلسفه اسلامی قصد انجام دو کار بزرگ را هم دارد؛ یکی نوشتن تفسیر یک جلدی و جامع اما مختصر و مفید از قرآن کریم و دیگری نوشتن رمانی درباره زندگی حضرت علی (ع).

اگر بتوانیم اندیشه جدید غربی را بررسی و نقد کنیم، با یک ارزیابی دقیق می‌توانیم نظام فکری تازه‌ای برای خودمان بسازیم، با این تفاوت که ویژه فرهنگ خودمان باشد و قابل عرضه در سطح جهانی. وی اثر مهم دیگری نیز در زمینه فرهنگ نگاشته است با نام «خودکامگی و فرهنگ». یثربی در این اثر به نقد بر خورده‌های غیرمنطقی جناح‌ها و افرادی که به نحوی برای به دست گرفتن قدرت در جامعه تلاش می‌کنند پرداخته و گوشه‌ای از مشکلات را مطرح کرده است و تلاش کرده راهکارهایی هم ارائه دهد، با این هدف که شاید این کتاب وسیله‌ای باشد برای رساندن جامعه به نظم و نظامی بهتر در بر خورده‌های سیاسی تا آنجا که از بر خورده‌های مغرضانه، موروثی و سنتی پرهیز شود. اما «تاریخ تحلیلی-انتقادی فلسفه اسلامی» اثر دیگر وی که به عنوان مرجعی در فلسفه اسلامی مطرح است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این کتاب در نهمصد صفحه و در ۵ فصل و پنج کتاب تهیه شده و مسائل مهم فلسفه اسلامی را در تاریخ شامل می‌شود و سابقه آن را از یونان باستان ماقبل سقراط، افلاطون، نوافلاطونیان و سپس فلسفه خودمان تا به امروز پی گرفته است. چندین نقد علمی هم در بخش‌هایی از این کتاب آورده که می‌تواند برای هر پژوهنده یا دانشجوی فلسفه مفید و مورد استفاده باشد.

در بخش رمان و سفرنامه‌نویسی استاد، به دو رمان باید اشاره کرد: یکی رمان «قلندر و قلعه» که چند بار چاپ شده و مورد توجه خوانندگان قرار گرفته است و دیگری «محمد پیام‌آور صلح و اندیشه» که تا چند روز دیگر وارد بازار کتاب می‌شود. «قلندر و قلعه» داستان زندگی سهروردی است که بخشی از زندگی وی را که مربوط به عرفان و سلوک است بازگو می‌کند. این کتاب با نثر شیوای خود و تصاویر عینی که از زندگی سهروردی به دست می‌دهد، با استقبال عام مواجه شده و چندین بار به چاپ رسیده است. «محمد پیام‌آور صلح و اندیشه» هم عنوان رمان تازه اوست که با حال‌وهوایی خاص در مورد زندگی پیامبر اسلام نوشته است. وی در این کتاب سعی کرده است یک دوره از زندگی حضرت را مطرح کند اما به صورت کاملاً عینی و ملموس؛ به صورت آدمی میان آدم‌ها. آن‌طوری که خود آن حضرت می‌خواست و در قرآن مطرح شده است. از کتاب‌های مهم دیگر وی می‌توان به «فلسفه عرفان: تحلیلی از اصول و مبانی و مسائل عرفانی»، «عرفان نظری: تحقیقی در سیر تکاملی و اصول و مسائل تصوف»، «عیار نقد: نقدی بر هستی‌شناسی و معاد ملاصدرا»، «فلسفه امامت: تحلیل فلسفی شخصیت و اوصاف امامان»، «فلسفه مشاء: گزارشی از فلسفه مشاء

دکتر سیدیحیی یثربی
سال ۱۳۳۱ شمسی
در روستای چراغ تپه
سفلی از توابع کتاب
در آذربایجان غربی
متولد شد. تحصیلات
ابتدایی را در مدارس
سنتی روستا (مکتب) از
سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۷
فراگرفت و سپس برای
تحصیل در حوزه علمیه
رهسپار زنجان شد.
سپس به قم عزیمت
کرد و دوره تکمیلی
تحصیلات خود را از
سال ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۶
 نزد استادان بزرگی
چون علامه طباطبایی،
منتظری و سبحانی به
پایان برد